

**Ο πρώτος Άγιος Γέροντας του Οσίου Γερασίμου,
Όσιος Θεόφιλος ο Μυροβλύτης, ο εν Καψάλα
Αγίου Όρους (Μοναχός Βησσαρίων, Ιερά Καλύβη
Αγίου Βασιλείου – Οσίου Θεοφίλου Μυροβλύτου)**

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μια άγνωστη πτυχή της ζωής του πολιούχου της Κεφαλονιάς

Σύμφωνα με τους βιογράφους του (Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Παπαδόπουλο και Πρωτοπρεσβύτερο Κωνσταντίνο Γ. Γκέλη), ο νεαρός Νοταράς (δεν είναι γνωστό το κοσμικό του όνομα, ίσως ονομαζόταν Γεώργιος), ο μετέπειτα Όσιος Γεράσιμος Κεφαλληνίας, με την βαριά προγονική κληρονομιά του, ως συγγενής του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου από την μητέρα του και του Πρωθυπουργού Λουκά Νοταρά από τον πατέρα του, αναχώρησε από την ιδιαίτερή του πατρίδα, τα Τρίκαλα Κορινθίας, το 1527, σε ηλικία 20 ετών [1].

Μετέβη στη Ζάκυνθο όπου παρέμεινε τρία έτη. Πιθανή αιτία της μετάβασής του στη Ζάκυνθο ήταν η σχετική ελευθερία που απολάμβαναν τα Ιόνια νησιά (λόγω της Ενετοκρατίας) στην καλλιέργεια των Ελληνικών γραμμάτων και των επιστημών. Άλλη πιθανή αιτία ήταν η γνωριμία του Οσίου με τον λόγιο μοναχό και Διδάσκαλο του Γένους Παχώμιο Ρουσάνο (γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1508), συνομήλικο του Οσίου, ο οποίος στήριξε με το έργο του τον υπόδουλο Ελληνισμό να διατηρήσει ανόθευτη την ταυτότητά του [3]. Κατά πάσα πιθανότητα ο Ρουσάνος ήταν συνοδοιπόρος του Οσίου στις μετέπειτα προσκυνηματικές περιοδείες του [2].

Από το 1530 έως το 1532 ο Όσιος περιόδευσε στα σπουδαιότερα μοναστήρια και εκκλησίες της Ελλάδος, στην πορεία του προς την Κωνσταντινούπολη. Στην

Πελοπόννησο (Αγίας Λαύρας, Μεγάλου Σπηλαίου), στη Στερεά Ελλάδα (Οσίου Μελετίου Κιθαιρώνας, Οσίου Λουκά Βοιωτίας), στη Θεσσαλία (Των Μετεώρων) στην Μακεδονία και τη Θράκη. Στην Κωνσταντινούπολη ο Όσιος πήρε την ευλογία του Οικουμενικού Πατριάρχη και επισκέφθηκε τα προσκυνήματα της Πόλης, της Χαλκηδόνας και της Προποντίδας και τους τάφους των προγόνων του.

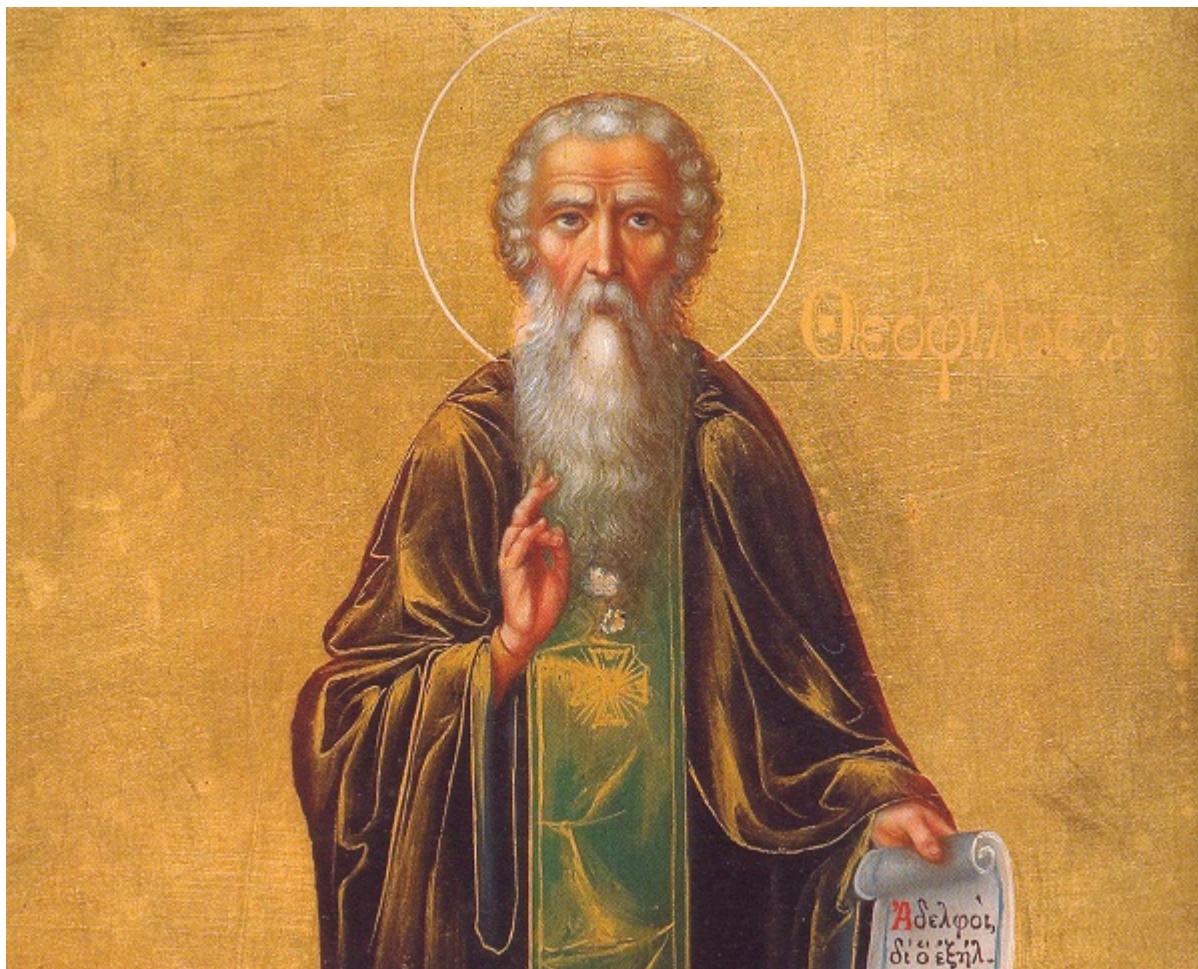
Από το 1532 έως το 1537 ο Όσιος παρέμεινε στο Άγιον Όρος^{1[1]} και πιθανότατα επισκέφτηκε όλες τις Μονές. Οι ιστορικοί συμφωνούν, ότι στο Άγιον Όρος εκάρη μοναχός, χωρίς να προσδιορίζουν συγκεκριμένη Ιερά Μονή. Από ιστορικά στοιχεία και τοπικές παραδόσεις προκύπτει ότι ο Άγιος διέμενε κυρίως στο Ιερό Κελί του Αγίου Βασιλείου στην Καψάλα και στη Σκήτη της Αγίας Άννης.

Στο Ιερό Κελί Αγίου Βασιλείου στην Καψάλα

Στο Άγιον Όρος φαίνεται ότι έγινε κάποια εσωτερική αλλαγή στον 25ετή ήδη Νοταρά. Ο Όσιος ξεκινά με περιοδείες στις Ιερές Μονές του Άθω, όπως έκανε και τα προηγούμενα πέντε χρόνια. Όμως κάτι συνταρακτικό συνέβη που τον έπεισε να γίνει μοναχός και να επιλέξει να εγκαταβιώσει στην Καψάλα, μια ιδεώδη ασκητική παλαίστρα και σύμφωνα με τον Όσιο Νικόδημο τον Αγιορείτη «την πλέον κατάλληλον περιοχήν δι' άσκησιν και ησυχασμόν και καλλιέργειαν της μυστικής εν Χριστώ ζωής ...».

Η παραμονή του Οσίου στο Κελί του Αγίου Βασιλείου στην Καψάλα επιβεβαιώνεται μέχρι και σήμερα όταν οι δαιμονισμένοι τον αποκαλούν «Καψάλη», «Καψάλη με καις», «μ' έκαψες Καψάλη», «δεν σε αντέχω Καψάλη» κ.λπ.

Γέροντας τότε στο κελί ήταν ο ιερομόναχος όσιος Θεόφιλος ο Μυροβλύτης, με έναν υποτακτικό ονόματι Ισαάκ. Ο όσιος Θεόφιλος γεννήθηκε στη Ζίχνη Σερρών περί το 1460, υπηρέτησε στο πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως σαν γραμματέας του Αγίου Νήφωνος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, αλλά τον προσέλκυσε η ησυχαστική ζωή του Αγίου Όρους. Έτσι διακόνησε για τρία έτη στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου, στην Ιερά Μονή Ιβήρων από το 1510 έως το 1517 και σαν υποτακτικός αγίων γερόντων σε κελιά του Αγίου Όρους από το 1517 έως το 1522. Από το 1522 έως την κοίμησή του (8 Ιουλίου 1548) ήταν Γέροντας του Ιερού Κελιού Αγίου Βασιλείου στην Καψάλα.

Ο Όσιος Θεόφιλος είχε ήδη αποκτήσει φήμη για τις αρετές του από την παραμονή του στην ιερά μονή Ιβήρων, όπου και του προτάθηκε να γίνει μητροπολίτης Θεσσαλονίκης από τον τότε Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Παχώμιο [4]. Όμως ο Όσιος αρνήθηκε επιλέγοντας την ησυχαστική ζωή. Δείγμα της πνευματικής καταστάσεως του Οσίου αποτελεί η «εξομολογητική ευχή» [5] του που συνετάχθη περί το 1517/1518, ένα από τα κορυφαία κείμενα μετανοίας που δείχνει την βαθιά συναίσθηση αμαρτωλότητας του Οσίου.

Το 1518 ο Όσιος συνέταξε την πνευματική του διαθήκη [6], όπου αναφέρει μεταξύ άλλων: «Για να ανακουφιστώ από τις επερχόμενες κολάσεις: μετά από τον ελεεινό μου θάνατο, να τυλιχθεί πρόχειρα το πολυαμάρτητο και άθλιο σώμα μου· τα πόδια να δεθούν με σχοινί και όπως το ψόφιο σκυλί που σύρεται πάνω στο έδαφος, έτσι και το βρωμερό μου σώμα να πεταχτεί πρόχειρα στον τάφο...». Την τελευταία του αυτή επιθυμία υλοποίησε κατά γράμμα ο υποτακτικός του, μετά την κοίμηση του Οσίου.

Σύμφωνα με τον Όσιο Νικόδημο τον Αγιορείτη [7], Γέροντα του κελιού περί τα τέλη του 18ου αιώνα, «με την νοεράν ταύτην εργασίαν και ιεράν προσευχήν και με το πένθος και τα δάκρυα καθαρτικά, όπου γεννώνται εκ ταύτης της νοεράς

προσευχής, εκαθάρισε την καρδιάν του από τα πάθη και κατέκαυσε τας προσβολάς των πονηρών λογισμών και ελυτρώθη από τας κακάς προσλήψεις, απέκτησε ταπείνωσιν, πραότητα, ειρήνην και τας λοιπάς αρετάς και άναψεν από θεϊκόν πυρ θεϊκής και του πλησίον αγάπης». Γι' αυτό ο Θεός μετά θάνατον αξίωσε να μυροβλύσει το λείψανο του Οσίου και σύμφωνα με τον Όσιο Νικόδημο, «τούτο το θαύμα οπού έδειξεν ο Θεός εις το Άγιον Λείψανον του Οσίου Πατρός ημών Θεοφίλου, δεν είναι ολίγον και παραμικρόν, αλλά είναι μέγα και εξαίσιον, επειδή το θαύμα τούτο της μυροβλύσεως σπανίως γίνεται εις ολίγους Αγίους ... και εάν η χάρις του Αγίου Πνεύματος δεν κατοικήση έτι ζώντος του ανθρώπου εις όλον τον νουν και ψυχήν και καρδιάν και εις όλα τα μέλη του σώματος, να τα καθάριση και αγιάση έως μέσα εις αυτά τα κόκκαλα και τους μυελούς, αδύνατον είναι να ευωδιάση το σώμα μετά θάνατον».

Τον Όσιο Θεόφιλο ήδη ώριμο στην ηλικία (περίπου 72 ετών) και στους πνευματικούς αγώνες (14 έτη μετά την σύνταξη της εξομολογητικής ευχής και της πνευματικής του διαθήκης) συνάντησε ο νεαρός Νοταράς κατά την παραμονή του στο Άγιον Όρος και κοντά του πήρε τη σωστή απόφαση, να γίνει μοναχός και να επιλέξει συνειδητά την μετάνοια και την άσκηση ως τρόπο ζωής, χαρίζοντάς μας έτσι ένα μεγάλο Άγιο, τον Όσιο Πατέρα ημών Γεράσιμο τον Νέο Ασκητή, παρηγοριά και στήριγμά μας.

Παραπομπές:

- 1. Ο Άγιος Γεράσιμος Κεφαλληνίας, Πρωτοπρεσβύτερου Κωνσταντίνου Γ. Γκέλη, στ' έκδοσις Ι. Μονής Αγίου Γερασίμου 2002**
- 2. Ο Άγιος Γεράσιμος ο νέος Ασκητής Κεφαλληνίας, Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Αθήναι 1941**
- 3. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συμποσίου, Μονή Στροφάδων και Αγ. Διονυσίου, Ζάκυνθος, 2003, εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Ζακύνθου και Στροφάδων, Αθήνα 2005**
- 4. Βίος Οσίου Θεοφίλου υπό Σεραφείμ Θυηπόλου**
<https://osiostheofilos.wordpress.com/βίος-οσίου/>
- 5. Εξομολογητική ευχή Οσίου Θεοφίλου (χφ. αρ. 809 Ιεράς Μονής Ιβήρων)**
<https://osiostheofilos.wordpress.com/ευχή-εξομολογητική/>
- 6. Πνευματική Διαθήκη Οσίου Θεοφίλου**
<https://osiostheofilos.wordpress.com/πνευματική-διαθήκη/>
- 7. Βίος Οσίου Θεοφίλου υπό Οσίου Νικοδήμου Αγιορείτου**
<https://osiostheofilos.wordpress.com/βίος-οσίου/>